

Lahden kaupunki

Asia

**<2004-03441> Ympäristölupapäätös/Fazer Leipomot Oy,
Lahden leipomo**

Päätätjä

Lahden seudun ympäristölautakunta

Päätöspäivä

22.08.2006

Pykälä

20

20 § <2004-03441> Ympäristölupapäätös/Fazer Leipomot Oy, Lahden leipomo

Fazer Leipomot Oy on jättänyt 29.10.2004 Lahden kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunnalle ympäristölupahakemuksen, joka koskee Fazer Oy:n Lahden tuotantolaitoksella oleva Lahden leipomon toimintaa. Leipomossa valmistetaan ja markkinoidaan erilaisia leipomotuotteita, ruoka- ja kahvi-leipiä. Kyseessä on olemassa oleva toiminta.

Hakemusasiaperit ovat kokonaisuudessaan nähtävänä kokouksessa.

Luvan hakija

Fazer Leipomot Oy, Fazerintie 6, 01230 Vantaa ja PL 17, 00941 Helsinki

Toiminta sen sijainti

Fazer Leipomot Oy, Lahden leipomo sijaitsee Kärpäsen kaupunginosassa osoitteessa Kasakkamäentie 3, 15800 Lahti. Kiinteistörekisteritunnus on 398-30-637-2.

Luvan hakemisen peruste ja lupaviranomisen toimivalta

Leipomo on ympäristölupavelvollinen ympäristönsuojelulain 28 §:n 1 momentin ja ympäristösuojeluasetuksen 1 §:n 1 momentin kohdan 10 h) mukaan.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomainen on toimivaltainen lupaviranomainen Fazer Leipomot Oy, Lahden leipomoa koskevassa asiassa ympäristönsuojelulain 31 §:n 3 momentin ja ympäristönsuojeluasetuksen 7 §:n 1 momentin kohdan 10 g) mukaan: leipomo, jossa jauhojen kulutus on yli 20 000 tonnia vuodessa.

Hakemuksen vireilletulo

Hakemus on toimitettu Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle 29.10.2004.

Toimintaa koskevat luvat ja sopimukset

Kiinteistöllä sijaitsevalla Lahti Energia Oy:n Oululaisen kaasumoottorivoimalaitoksella on Lahden kaupungin ympäristölautakunnan myöntämä toistaiseksi voimassa oleva ympäristölupapäätös § 77 23.4.1996 lähtien.

Fazer Oy on solminut Lahden kaupungin vesi- ja viemärlaitoksen 20.2.1991 vedenhankintaa ja jätevesien johtamista koskevan sopimuksen.

Toiminnan sijaintialue ja sen ympäristö

Tuotantolaitos sijaitsee asemakaava-alueella. Alue on kaavassa merkitty yhdistetyksi teollisuus- ja varistorakennusten korttelialueeksi. Tontille ei saa sijoittaa sellaista teollisuutta, joka melun, hajun, noen, tärinän taikka muun sellaisen häiriön vuoksi aiheuttaa haittaa lähistöllä asuville ihmisille.

Tontilla on sijainnut leipomo ja mylly toimintaa vuodesta 1962. Tuotantolaitos sijaitsee parin kilometrin päässä Lahden keskustasta Kärpäsän kaupunginosassa asuinalueen välittömässä läheisyydessä. Alueella sijaitsee Metsäkankaan ja Kärpäsän koulut, joista jälkimmäinen laitoksen välittömässä läheisyydessä tontin itäpuolella. Lähimmät päiväkodit ovat Metsäkankaan ja Palokunnantien päiväkodit. Pohjoispuolella kiinteistö rajoittuu VT 12:een ja eteläpuolella Petsamonkatuun. Lähin sairaala on Jalkarannan sairaala noin 1,5 km päässä VT 12:n pohjoispuolella. Salpausselän luontokohde sijaitsee VT 12:n pohjoispuolella. Koillisessa VT 12:n pohjoispuolella sijaitsee Puumerkki Oy:n varasto, jossa on osin sahauspalveluja. Lähin vesistö Vesijärvi sijaitsee noin 1,5 km päässä Salpausselän pohjoispuolella.

Tuotantolaitokset sijaitsevat Lahti-nimisellä vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella (pohjavesialueluokka I). Pohjaveden virtaussuunta on leipomon kohdalla koilliseen, mutta se kääntyy VT 12:n pohjoispuolella pohjoiseen kohti 1,5 km päässä sijaitsevaa Lahti Vesi Oy:n päävedenottamo, Jalkarannan vedenottamo. Alueen maaperä on erittäin hyvin vettä johtavaa. Kairaustietojen perusteella maaperä koostuu kerroksittain sorasta ja hiekasta. Maanpinnan ja pohjaveden pinnan välisen maakerroksen paksuus on laitoksen kohdalla yli 50 metriä.

Ilmanlaatutiedot perustuvat Lahden kaupungin Lahden kaupungin ilmanlaatumittauksiin. Mittausasemia on kuusi, joista yksi Oululaisen läheisyydessä Metsäkankaalla. Typpidioksidi-, pöly- ja otsonipitoisuudet kohoavat Lahdessa ajoittain ohje- ja kynnsarvot ylittävälle tasolle. Merkittävimmät ulkoilman epäpuhtauksien lähteet Lahden kaupungin alueella ovat energiantuotanto ja liikenne.

Tuotantolaitokset sijaitsevat VT 12 välittömässä läheisyydessä. VT 12 liikenne aiheuttaa alueella olevan taustamelutason. Tuotantolaitoksen toiminnasta aiheutuu alueelle melua sekä tuotannosta ja siihen liittyvästä Lahti Energia Oy:n kaasutusvoimalaitoksen toiminnasta.

LAITOKSEN TOIMINTA

Yleiskuvaus toiminnasta

Lahden leipomon tuotanto koostuu tummista ruokaleivistä (palaleivät, reikäleivät, kosteat jyväleivät, revityt, limput), hapankorpuista, rinkeleistä, pullista, pitkoista, muffinsseista ja pikkuleivistä. Tuotannon yksikköprosessit (raaka-aineiden annostelu, taikinan valmistus, ylöslyönti, paisto, jäähdytys ja pakkaus) vaihtelevat tuotteiden mukaan. Tuotantolaitoksella työskentelee 550 henkilöä ja toiminta tapahtuu keskeytyvässä kolmivuorossa, keskimääräinen käyntiaika on 13 h/d. Laitoksella on käytössä oma ympäristöjärjestelmä. Laitoksen alueella on maakaasulla toimiva Lahti Energia Oy:n kaasumoottorivoimalaitos, jonka tuottama energia käytetään leipomon tuotannossa.

Raaka-aineet, tuotantomäärät ja varastointi

Tuotteiden raaka-aineet ja niiden käytetyt määrät vuonna 2003:

jauhot	19 500 t	
rouheet ja hiutaleet		3 100 t
sokerit	755 t	
rasvat	486 t	
suola ja mausteet		426 t
hillot	180 t	
hiiva	111 t	
muna	110 t	
paranteet ja emulgointiaineet		44 t
maitotuotteet	34 t	
lisäaineet	3 t	

Leipomotuotteita valmistetaan vuosittain noin 25 500 t. Tuotantolaitoksen kapasiteettina on suunnitellussa käytetty tuotantomäärää 45 000 t/a. Suurin mahdollinen jatkuva tuotantomäärä on 37 000 t/a. Valmiit tuotteet pakataan ja laatikoidaan, jonka jälkeen ne kuljetetaan lähettämöön, varastoon tai pakastukseen.

Pakkausmateriaalien käyttömäärät vuonna 2003:

aaltopahvi	200 t
paperi	53 t
muovi	228 t
puu	85 t

Prosessit

Tuotantoprosessit on jaoteltu tuoteryhmien mukaan kahvileipään, ruokaleipään, Wilhelminaan, rinkiin sekä hapankorppuun.

Kahvileipä (linjat 1 ja 2)

Raaka-aineet annostellaan taikinapataan ja sekoitetaan taikinaksi, joka siirretään linjalle ja paloitetellaan. Palat kaulitaan matoiksi ja leikataan pituussuunnittain (taikinan kantit kierrätetään takaisin taikinaan). Taikina kostutetaan, lisätään ja levitetään täyte, rullataan, leikataan ja panostetaan paperille. Pullia/pitkoja nostatetaan noin tunnin ajan 35 o C:ssa kosteuden ollessa noin 75 %. Nostatuksen jälkeen ne voidellaan ja murutetaan/sokeroidaan. Tämän jälkeen pullia/pitkoja paistetaan noin 25 min 210 – 220 o C:ssa ja paiston jälkeen niistä poistetaan paperit. Lopuksi ne jäähdytetään huoneenlämmössä, pussitetaan ja laatikoidaan.

Ruokaleipä (linjat 3, 4, 5, 6, 7 ja 8)

Puolivalmisteet ym. ja raaka-aineet annostellaan taikinapataan (L3 ja 5) ja jatkuvatoimiseen taikinasekoittajaan (L4, 6, 7 ja 8) ja sekoitetaan taikinaksi, jonka jälkeen on pata- tai hihnalepo tuotteesta riippuen. Taikinat paloitetellaan ja muotoillaan tuotteiden mukaan. Nostatusolosuhteet vaihtelevat tuotteittain

noin 60 – 90 min, RH 65 % ja lämpötila 35 – 40 o C. Paisto on noin tunti 210 – 240 o C:ssa poikkeuksena linja 6, jossa kaasuuunin lisäksi paistamiseen käytetään sähköuunia noin tunnin 190 o C:ssa. Lopuksi leivät jäähdytetään huoneenlämmössä (osa leivistä siirretään tässä pakastukseen), revitään tai viipaloidaan ja tarvittaessa pakataan. Pakkaukset laatikoidaan ja luovutetaan lähettämöön.

Wilhelmiina (657)

Raaka-aineet annostellaan taikinapataan. Taikina temperoidaan ja tarvittaessa lämmitetään. Tuotteesta riippuen taikina muotoillaan, pursotetaan, hillotetaan, paloitellaan, voidellaan ja sokeroidaan. Paisto on noin 15 min 180 – 200 o C:ssa. Jäähdytys tapahtuu huoneenlämmössä, jonka jälkeen on pakkaus, laatikointi ja varastointi.

Rinkelilinja (658)

Raaka-aineet annostellaan taikinapataan ja sekoitetaan taikinaksi. Taikinalevon jälkeen paloitellaan, valssataan ja muotoillaan rinkeliksi. Nostatus on noin tunti, RH 70 % ja lämpötila 35 – 40 o C. Rinkelit höyrytetään 65 – 70 o C:lla höyrystyksellä ja paistetaan 15 min noin 200 o C:ssa. Jäähdytys (puhalletaan viileää ilmaa) kestää noin tunnin tavoitelämpötilan ollessa 22 – 24 o C. Valmiit rinkelit pussitetaan, laatikoidaan ja varastoidaan.

Hapankorppulinja

Raaka-aineet, puolivalmisteet ja raskit annostellaan jatkuvatoimiseen taikinasekoittajaan ja sekoitetaan taikinaksi. Hihnalevon jälkeen taikinaa sekoitetaan uudelleen, siirretään valsseille, alajauhutetaan, valssataan matoksi ja yläjauhutetaan. Matto nakitetaan ja ylimääräinen pintajauho poistetaan. Taikinamattoa nostatetaan noin tunti, RH 70 % ja lämpötila 33 – 35 o C, sekä paistetaan noin 10 min 280 - 320 o C:ssa. Matto reunaleikataan (reunat kiertoona leipäjauhoksi) revitään ja leikataan paloiksi. Palat paahdetaan noin 7 min 180 – 200 o C:ssa, niputetaan, pakataan ja varastoidaan.

Alaska (linjoilta 5, 6 ja 8)

Jäähdytetyt tuotteet siirretään pakastukseen noin kahdeksi tunniksi –30 o C:een. Tuotteet pakataan, lavotetaan ja pakkasvarastoidaan –18 o C:een, josta tuotteet kuljetetaan ulkopuolisiin pakastevarastoihin.

Kemikaalit ja niiden varastointi

Tuotantolaitoksella käytetään mm. seuraavia kemikaaleja ja valmisteita:

Ammoniakki		3 000 kg
natriumhydroksidi		19 200 kg
jäähdytysneste (Zero LVI 100 %)	1 600 l	

Lisäksi laitoksella käytetään useita muita kemikaaleja mm. pesu- ja puhdistusaineina.

Energian käyttö

Laitoksessa käytetään uunien lämmittämiseen maakaasua, moottoreihin, lamppuihin ja uuniin sähköä sekä lämmitykseen kaukolämpöä. Vuonna 2003 maakaasun kulutus oli 2 070 000 m³, sähkön kulutus

23 660 MWh ja kaukolämmön 10 000 MWh. Prosessihöyryä tehdään itse maakaasusta vuosittain 1 600 MWh ja ostetaan Lahti Energialta 2 200 MWh. Myös maakaasu on Lahti Energian toimittamaa, ja sen tehollinen lämpöarvo on 48,48 GJ/t. Energian kulutus suurimman mahdollisen tuotantokapasiteetin mukaan olisi 2,5-kertainen normaaliin nähden.

Paras käyttökelpoinen tekniikka (BAT)

Leipomoteollisuudelle ei ole BAT - ohjeistusta. Fazer Leipomot Oy toimii Elintarviketeollisuusliiton ympäristötoimikunnassa ja seuraa elintarviketeollisuuden Bref – dokumentin tilannetta.

YMPÄRISTÖKUORMITUS JA SEN RAJOITTAMINEN

Jätevedet

Laitoksen käyttövesi otetaan Lahti Vesi Oy:n vesijohtoverkosta. Käytetty vuosittainen vesimäärä on noin 60 000 m³. Käyttövedestä noin 26 prosenttia menee tuotteisiin, josta osa haihtuu paistossa. Jätevesiä muodostuu lähinnä sosiaalivesistä (33 000 m³) ja kuljetukseen käytettävien kiertävien laatikoiden sekä taikina-astioiden pesuista (12 000 m³). Leipomoiden jätevedet menevät neutralointikaivon kautta kaupungin viemäriverkostoon ja edelleen Ali-Juhakkalan jäteveden puhdistuslaitokselle. Oy Karl Fazer Ab:llä on Lahden kaupungin vesi- ja viemärlaitoksen kanssa vuonna 1991 tehty sopimus teollisuusjätevesien johtamisesta viemäriin. Jätevedet neutraloidaan 50 %:lla NaOH:lla. Kaivon automaattinen pH - mittari antaa signaalin NaOH – pumpulle pH:n ollessa alle 6,8. Annostelu lopetetaan pH:n ollessa 7,1. Oululaisen leipomolla on neljä rasvanerotuskaivoa, joista pakastamon kaivo on sisätiloissa ja ulkopuolella olevat kaivot huolehtivat ruokalan, vanhan ruokalan ja hapankorppuleipomon rasvanerotuksesta.

Vuodesta 2004 alkaen jätevesistä on määritetty kolme kertaa vuodessa biologinen ja kemiallinen hapenkulutus, kiintoaine, öljyt ja rasvat, sähkönjohtokyky sekä pH. Määritykset hoitaa Insinööritoimisto Paavo Ristola Oy. Laitoksen piha-alueen hulevedet johdetaan sadevesiviemäriin ja hapankorppuleipomon osalta imeytykseen.

Tarkastuksella on todettu, että jätevesikoostumus vaihtelee näytteenottoajankohdasta ja näytteenotto-paikasta riippuen suuresti, joten laitoksen kokonaisjätevesikuormitus ei ole arvioitavissa. Voitiin myös todeta, että neutralointikaivosta lähtevän veden pH ei pysynyt niissä rajoissa, jotka hakemuksessa oli ilmoitettu (pH säätö 6,8-7,1).

Jätevesianalyysien mukaan jäteveden koostumus vaihtelee seuraavasti:

Kiintoaine 3200-10 000 mg/l
sähkönjohtavuus 863-1107 mS/m
COD CR 5700- 32000 mgO₂/l
BOD₇ ATU 4200-14000 mg O₂/l
öljyt+rasvat 52-620 mg/l
pH 5,6-7,7

Päästöt ilmaan

Laitoksen päästöt ilmaan ovat hajuja prosesseista ja hiilidioksidia maakaasun käytöstä. VTT:n kemiantekniikan tekemän hajuselvityksen mukaan leivän haju, jota ei pidetty kovinkaan häiritsevänä, voidaan

tuntee 0,8 km päässä leipomosta. Leipomolle ei ole tullut hajuvalituksia. Maakaasun hiilidioksidipäästöjen laskennallinen määrä on noin 4 200 t/a. Lisäksi taikinan fermentoinnissa muodostuu vähäisiä määriä etanolia ilmaan. Laitokselta vapautuu noin 8,7 t VOC – yhdisteitä (0,34*25 500t), kun päästökertoimena käytetään etanolipäästöä 3,4 kg VOC/t tuotetta.

Laitoksen sijaintipaikka on vilkkaan liikenneväylän (VT 12) läheisyydessä, joten kuljetuksista aiheutuvat päästöt (typenoksidit, hiilimonoksidi, pöly) ovat pieniä verrattuna muun liikenteen päästöihin alueella.

Päästöt maaperään

Laitoksen normaalista toiminnasta ei aiheudu päästöjä maaperään.

Meluhaitat

Melulähteet on pyritty suunnittelemaan ja suuntaamaan mahdollisimman vähän häiritseviksi. Lisäksi kuljetusliikenne on ohjattu isoille pääväylille rekoista aiheutuvan melun vähentämiseksi. Leipomolle on tehty ympäristömeluselvitys vuonna 2004 (Promethor Oy). Selvityksessä tarkasteltiin tuotantolaitoksen aiheuttamaa ympäristömelua laskennallisesti sekä ympäristössä tehtyjen mittausten perusteella. Selvityksessä mallinnettiin leipomon aiheuttaman ympäristömelun keskiäänitaso ilman kapeakaistaisuuskorotusta ja kapeakaistaisuuskorotus huomioiden. Tulosten perusteella leipomon aiheuttama ympäristömelu on kohtalaisen vähäistä ja rajoittuu pienelle alueelle.

Leipomon välittömässä läheisyydessä olevan koulun piha-alueella VNp993/1992 päiväajan ohjearvot ylittyvät suurimmillaan noin 2 – 4 dB. Kapeakaistaisuus huomioiden ylitys on noin 7 – 9 dB. Tarkastelupisteen siirtyessä kauemmaksi ylitys on vähäisempi. Yöajanohjearvoa ei koulualueille ole annettu, koska niillä ei ole toimintaa ko. ajankohtana. Merkittävän osan koulun piha-alueella kuultavasta melusta aiheuttaa noin 5 – 7 kiinteää melulähdettä, jotka ovat lauhduttimia ja puhaltimia. Kasakkamäentien varrella olevien kerrostalojen ja Teemuntalon piha-alueiden tienpuoleisilla reuna-alueilla yöaikainen keskiäänitaso on noin 51 – 52 dB, jolloin ohjearvojen ylitys on 1 – 2 dB. Tulosta arvioitaessa on huomioitava se, että Kasakkamäentien yleinen liikenne aiheuttaa ko. pisteisiin yöaikaan arviolta 55 – 60 dB keskiäänitason. Muualla leipomon aiheuttama ympäristömelu ei ylitä ohjearvoja.

Melutilanteen selvitystä jatkettiin hakijan muistutuksista antamassa vastineessa 11.10.2005 ja alustavassa arviossa Kärpäsen koulun piha-alueen meluntorjuntatoimista 17.4.2006.

Jätteet, niiden käsittely ja hyödyntäminen

Tuotantolaitoksella syntyy jätettä noin 450 t/a (2003), josta biojätettä 70 t/a. Kierrätettävää ja hyödynnettävää jätettä on noin 182 t/a. Ongelmajätettä kerätään vuosittain noin 1t. Laitoksen jätteiden koonnista ja keruupisteiden ylläpidosta huolehtii ulkopuolinen yritys (Lassila & Tikanoja Oyj). Jätteiden syntypaikoilla on opasteet jätteiden lajittelusta. Ongelmajätteille on oma keruupiste suljetussa kontissa laitosalueen pihalla.

Kaikista tuotantolinjoista menee orgaanisia jäämiä pesuvesien mukana tai siivouksen yhteydessä viemäriin. Prosessien yhteydessä syntyvä paperijäte paalataan ja kerätään kuten muovijätteetkin energiajakeeksi. Taikinat ja muut tuotantoylijäämät menevät eläinravinnoksi, jota kertyy noin 1 500 t/a (2003).

Jätteiden lajittelua tehostetaan opastuksen ja koulutuksen avulla. Jätteiden määrää pyritään vähentämään seuraavin tavoin: jauhot tulevat putkia pitkin siiloihin ja kuljetuslaatikkoina käytetään kiertäviä laatikoita. Lisäksi raaka-aineet tilataan isoissa erissä pakkausmateriaalin vähentämiseksi.

Laitoksella muodostui jätteitä vuonna 2005 seuraavasti: seka- 412 t, energia- 135 t ja biojäte 107 t, pahvi 23 t, paperi 25 t, metalli 2,5 t ja ongelmajätteet 2,5 t.

Poikkeukselliset tilanteet ja niihin varautuminen

Onnettomuuksien ehkäisemiseksi leipomoilla on laitteiden ennakkohuolto-ohjelmat. Leipomoilla on suojelusuunnitelmat ja tulityökäytännöt. Laitokselle on lisäksi tehty räjähdysuojasiasiakirja 14.12.2003 (Jaakko Pöyry) sekä poikkeamatarkasteluraportti 4.12.2003 (Jaakko Pöyry).

LAITOKSEN TOIMINNAN JA SEN VAIKUTUSTEN TARKKAILU

Käyttötarkkailu

Tuotantoprosesseissa on tuotekohtainen reseptien mukainen valmistusolosuhteiden seuranta. Energian (kaukolämpö, maakaasu ja sähkö) kulutusta tarkkaillaan tietokoneen avulla. Jäähdytysenergiaa seurataan sähkön kulutuksen ja käyttöajan perusteella. Ilmastointia, lämmitystä ja veden kulutusta tarkkaillaan päivittäin.

Päästötarkkailu

Viemäriin johdettavia jätevesiä tarkkaillaan. Neutralointiasemalla on jatkuva pH - mittaus. Jätevedestä otetaan näytteitä kolmesti vuodessa vuorokauden kokoomanäytteenä. Näytteet otetaan neutralointiaseman tarkastuskaivosta, jonka kautta leipomoiden jätevedet kulkevat. Näytteistä määritetään ulkopuoliossa laboratorioissa (Insinööritoimisto Paavo Ristola): pH, BOD7, COD, kiintoaine, sähkönjohtokyky ja rasvat. Lisäksi jätemääristä pidetään kirjaa lajittelun tarkkuudella.

ASIAN KÄSITTELY

- Fazer Oy:n ympäristölupahakemus Lahden kaupungin ympäristö- ja rakennuslautakunnalle vireille 2.11.2004
- 11.11.2004 Fazer Leipomot Oy:lle tiedoksi ympäristölupahakemuksen käsittely
- Ympäristölupahakemuksen kuuluttaminen ajalla 12.11.-13.12.2004
- Hakemuksesta pyydettiin lausunnot 12.11.2004 Lahden kaupungin maankäytöltä, LV Lahti Vesi Oy ja Hämeen ympäristökeskukselta
- Saadut lausunnot Lahden kaupungin maankäytöltä 10.2.2004, LV Lahti Vesi Oy:ltä 13.12.2004
- muistutukset: 13.12.2004 Eino Kousa, isännöitsijä ja 13.12.2004 Satulakadun Huolto Oy
- 15.09.2005 Fazer Leipomot Oy, Vastine- ja täydennyspyyntö(maankäytön ja Lahti Vesi Oy:n lausunnot ja muistutukset (2 kpl)
- 05.10.2005 Fazer Bakeries: Vastine ja täydennys
- 21.10.2005, Hämeen ympäristökeskus, tiedoksi täydennys Fazer Oy:n ympäristölupa
- 09.12.2005, Fazer Leipomot Oy: Täydennys ympäristölupahakemukseen pohjavesiolosuhteet
- 09.01.2006 Hämeen ympäristökeskus, Ympäristölupa
- 14.02.2006 Hämeen ympäristökeskus, lausunto ympäristölupahakemuksesta
- 21.02.2006 Oy Fazer Ab:lle vastinepyyntö Hämeen ympäristökeskuksen lausunnosta
- 06.03.2006, Fazer Leipomot Oy:n vastine Hämeen ympäristökeskuksen lausuntoon
- 24.3.2006 ympäristölupa

- 18.5. ja 30.5. täydennykset lupahakemukseen

Asian vireilläolosta tiedottaminen

Hakemuksesta on kuulutettu Lahden kaupungin ilmoitustaululla Harjukatu 31:ssä 12.11 – 13.12.2004 välisenä aikana.

Pyydetty lausunnot

Hakemuksesta on pyydetty lausunto Hämeen ympäristökeskukselta, Lahden kaupungin teknisen- ja ympäristötoimialan maankäytöltä ja LV Lahti Vesi Oy:ltä.

8.12.2004 antamassaan lausunnossa Lahden kaupungin teknisen- ja ympäristötoimialan maankäyttö toteaa, että toiminta on voimassa olevan asemakaavan mukaista. Asemakaavan mukaisesti tontti on osoitettu yhdistettyjen teollisuus- ja varistorakennusten korttelialueeksi. Tontille ei saa sijoittaa sellaista teollisuutta, joka melun, hajun, värinän taikka muun sellaisen häiriön vuoksi aiheuttaa haittaa lähistöllä asuville. Lisäksi alue on 1. luokan tärkeää pohjavesialuetta.

9.12.2004 antamassaan lausunnossa LV Lahti Vesi Oy toteaa, että leipomo sijoittuu Lahden tärkeälle pohjavesialueelle ja keskelle Jalkarannan vedenottamon pohjaveden muodostumisaluetta. Laitoksen suuresta sijaintiriskistä huolimatta Lahti Vesi Oy:n käsityksen mukaan lupahakemuksen mukaista toimintaa voidaan jatkaa suunnitelman mukaisesti toteutettuna ilman yhdyskunnan vedenhankinnalle aiheutuvaa pohjavesiriskiä, sillä ympäristölupahakemuksesta käy ilmi, että maaperään ja pohjaveteen kohdistuvat muut riskitekijät ovat vähäiset ja tehdyillä suojaustoimenpiteillä ne on minimoitu.

Lahti Vesi Oy toteaa kuitenkin, että jatkossa tulisi harkita voidaanko diesel-moottoreihin perustuvasta varavoimajärjestelmästä luopua, sillä öljyn varastointi alueella aiheuttaa selvän ympäristöriskin. Lisäksi LV Lahti Vesi Oy edellyttää, että hakija toimittaa Lahti Vesi Oy:lle jatkossa kaikki viemäriverkostoon johdettavan jäteveden laatutiedot johtuen jäteveden laadun muutoksesta vuoden 1991 sopimuksen jälkeen. Jätevesien johtamisesta viemäriverkostoon on laadittava uusi erillissopimus, joka vastaa nykyisiä vaatimuksia (VNp365/94)

14.2.2006 antamassaan lausunnossa Hämeen ympäristökeskus toteaa seuraavaa:

"Lupaa haetaan olemassa olevaan leipomotoiminnan jatkamiseen. Laitoksessa valmistetaan leipomotuotteita noin 25 000 tonnia vuodessa.

Energianaan laitos käyttää maakaasua, sähköä ja kaukolämpöä. Kiinteistöllä sijaitsee Lahti Energia Oy:n kaasumoottorivoimalaitos, jolle on vuonna 1996 myönnetty ympäristölupa. Alueella on varavoimajärjestelmä, jota hakemuksen mukaan koekäynnistetään kerran kuukaudessa. Järjestelmään kuuluu 300 m³ öljysäiliö, jossa hakemusta laadittaessa oli öljyä 15 t. Säiliö on suojattu betonialtaalla, mutta hakemuksesta ei käy ilmi onko säiliö maanalainen vai maanpäällinen ja onko sadevesien pääsy betonialtaaseen estetty. Hakemukseen on liitetyn 4.10.2005 päivätyn täydennyksen mukaan varavoimageraattorin tarvitsema polttoöljy voidaan säilyttää myös altaalla varustetussa tynnyrissä kunnossapidon varastossa. Varsinainen polttoöljysäiliö on tyhjä, mutta laitos haluaa säilyttää sen siltä varalta, että maakaasun toimitukseen tulee häiriöitä.

Leipomon ja hapankorppuleipomon jätevedet menevät neutralointikaivon kautta kaupungin viemäriverkostoon. Jätevesi neutraloidaan NaOH:lla. Leipomolla on neljä rasvanerotuskaivoa, joista yksi on

sisällä ja kolme ulkona. Laitoksen piha-alueen hulevedet johdetaan sadevesiviemäriin. Hapankorppuleipomomien sadevedet menevät imeytysalueelle. Laitoksella syntyy ongelmajätteitä vuosittain noin 1 t. Hakemuksen mukaan laitoksen normaalista toiminnasta ei aiheudu päästöjä maaperään.

Laitos sijaitsee Lahti- nimisellä vedenhankintaa varten tärkeällä pohjavesialueella (pohjavesialue luokka D). Hakemukseen on liitetty kaksi selvitystä laitoksen ympäristön pohjavesiolosuhteista ja niissä on hyödynnetty Lahden-Hollolan pohjavesimallia. Selvityksien mukaan pohjaveden virtaussuunta laitoksen kohdalla on pohjoiseen kohti Jalkarannan pohjavedenottamo, jonne on matkaa noin 1,5 km. Maanpinnan ja pohjaveden pinnan välisen maakerroksen paksuus on laitoksen kohdalla yli 50 m. Pohjaveden virtaussuuntaan nähden laitoksen alapuolella ei tällä hetkellä ole pohjaveden havaintoputkea.

25.11.2005 päivätyn selvityksen mukaan maaperän ja pohjaveden pilaantumisen aiheuttaa kevyen polttoöljyn varastointi. Selvityksen mukaan leipomoon ei liity muuta toimintaa, jota voitaisiin pitää erityisenä maaperän tai pohjaveden pilaamisriskinä.

Hämeen ympäristökeskus katsoo, että leipomomien toiminta on mahdollista järjestää niin, että siitä ei aiheudu pohjaveden pilaantumisen vaaraa. Lupaharkinnassa on otettava huomioon seuraavaa:

- Hakemuksessa esitetyt tiedot varavoimajärjestelmän tarvitseman polttoöljyn varastoinnista ovat osin ristiriitaiset. Tämän vuoksi lupapäätöksessä on annettava pohjaveden ja maaperän laadun turvaamisen kannalta riittävät lupaehdot öljyn varastoinnista, säiliön suojauksesta tarkastuksista jne. Lisäksi maaperän puhtaus öljysäiliön kohdalla on varmistettava.

- Myös muiden pohjavedelle haitallisten aineiden sekä ongelmajätteiden varastoinnissa on suojatoinnilla huolehdittava siitä, että niistä ei aiheudu maaperän ja pohjaveden pilaantumisen vaaraa.
- liikennealueiden ja pohjavedelle vaarallisten aineiden varastointi- tai käsittelyalueet on päällystettävä ja hulevedet johdettava sadevesiviemäriin pohjavesialueen ulkopuolelle niin, että niiden imeytyminen pohjaveden ei ole mahdollista.

- Laitoksen on osallistuttava pohjaveden laadun yhteistarkkailuun mikäli sellainen ko. pohjavesialueella tullaan järjestämään.

Tässä lausunnossa hakemusta on tarkasteltu ainoastaan pohjaveden suojelun kannalta."

Muistutukset

Hakemuksesta on jätetty kaksi muistutusta.

Isännöitsijä Matti Koskinen Satulakadun Huolto Oy:stä, Satulakatu 11, toteaa kirjallisessa huomautuksessaan seuraavaa:

"Emme puolla Fazer Leipomot Oy:n ympäristölupahakemusta, koska:

Ympäristömelun mittaustulokset ovat puutteelliset asumisen kannalta oleelliselta vuorokausiajalta eli yöajalta (klo 22-6)

On syytä epäillä, että ko. kiinteistön yöajan ohjeet ylittyvät jo nyt ko. laitosten aiheuttamasta ympäristömelusta."

Isännöitsijä Eino Kousa, Kasakkamäentie 28 D 37, toteaa kirjallisessa huomautuksessaan, että Fazer Leipomot Oy:n laitoksen aiheuttaman ympäristömelun määrä erityisesti yöaikaan klo 00 – 06 ylittää ohjearvot läheisellä laitosten etelä-/lounaispuolisella asuinalueella ja, että sitä ei tule nyt haettavissa ympäristöluvista sallia. Vain puutteelliset mittaukset antavat mahdollisuuden arvioida ettei VNp993/1992 mukaiset ohjearvot ylity viereisellä asuinalueella.

Eino Kousa toteaa myös, että laitoksen kymmenistä melusuojaamattomista puhaltimista ja lauhduttimista koostuu ympäristöä kaikilla taajuuksilla kuormittava melulähde ja, että yli 60 dB:n melua esiintyy asuinalueella arkaamuaisin klo 03 – 06 välillä. Eino Kousan esittämät havainnot on tehty Kasakkamäentie 28:n 4. kerroksessa kohdalla, jossa ei ole lainkaan autoliikennettä. Rakennuksen julkisivu ja ikkunat ovat suoran tuotantolaitokseen päin. Eino Kousa huomauttaa lisäksi, että leipomon aiheuttama liikenne Helsingin suuntaan ei ohjaudu valtatielle 12 vaan asuinalueiden läpi Kiekkostenttiä ja Kärpäsenkatua pitkin Salpakangas – Okeroinen tielle.

Hakijan vastine lausuntoihin

Fazer Oy on antanut vastineensa Hämeen ympäristökeskuksen lausuntoon 3.3.2006. Vastineessaan Fazer Oy toteaa mm. seuraava:

"Hämeen Ympäristökeskus on antanut lausunnon Fazerin Lahden leipomon ympäristölupahakemuksen. Lausunnossa viitataan tiettyihin ristiriitaisuuksiin varsinaisessa lupahakemuksessa ja vuotta myöhemmin annetussa selvityksessä.

Polttoöljysäiliä on maan päällä ja varustettu riittävällä valuma-altaalla. Valuma-allas on katettu, joten sadevesien päästyä altaaseen on estetty. Säiliö on aikanaan rakennettu niin varmaksi kuin suinkin mahdollista juuri pohjavesialueen suojelemiseksi. Siksi olemme halunneet säilyttää mahdollisuuden ottaa se uudestaan käyttöön, mikäli jostain syystä kaasun käyttö estyisi. Tällä hetkellä säiliö ei ole käytössä. Putki sieltä leipomon laitteistoihin on katkaistu, mutta on otettavissa käyttöön, mikäli tarvitaan. Näin ollen emme myöskään tee koekäynnistyksiä.

Sähkön tuotannon jotain syystä katketessa vähän pitemmäksi aikaa on olemassa vaara, että uuneissa olevat leivät voisivat syttyä palamaan ja aiheuttaa tulipalon. Siksi leipomolla on 330 kvA:n generaattori, joka hoitaa uunien tyhjennyksen sähkökatkoksen sattuessa. Generaattoria varten tarvittava öljy säilytetään kahden sadan litran tynnyrissä generaattorin läheisyydessä.

Tilanne on siis jonkin verran muuttunut siitä, kun hakemus jätettiin sisään. Tästä johtuvat em. ristiriitaisuudet. Olemme pyrkineet kehittämään toimintaamme ympäristöyställisempään suuntaan eli vähentämään tontilla säilytettävän öljyn määrää. Jos sitä jossain vaiheessa tarvitaan, voidaan säiliö tarkastaa ennen uudelleen käyttöönottoa kaiken varalta, mikäli se on tarpeen.

Liikennealueet on suojattu asvaltilla ja olemme varautuneet mahdollisiin öljyvuotoihin autoista varamalla ao. paikkoihin imeytysmateriaalia."

Hakijan vastine muistutuksiin

Molemmissa muistutuksissa esitetään epäily ympäristömelun yöajanohjearvojen ylittymisestä sekä todetaan mittausajankohtien olleen puutteellisia, koska klo 22 – 06 välisenä aikana ei mitausta ole suoritettu.

11.10.2005 meluselvityksen laatija teki yhdessä toisen muistutuksen antajan Eino Kousan kanssa tarkistuskäynnin laitoksen ympäristössä.

Tarkistuskäynnillä tarkistettiin / mitattiin laitoksen aiheuttama melutaso eri puolilla laitoksen aluetta. Mittaus suoritettiin klo 20.45 – 22.15.

Mittaustulokset vastasivat alkuperäisessä meluselvityksessä saatuja tuloksia:

-koulun edustalla äänitaso 58...60 dB (selvityksessä tulos 58...59 dB).

-VT 12:n puoleisella jalkakäytävällä korpputehtaan ja voimalaitoksen kohdalla 65 dB (selvityksessä ei mittaustulosta, mutta melukartan mukaan taso yli 60 dB).

-Petsamonkadun varrella äänitaso noin 50 dB (selvityksessä noin 50 dB / alle 47 dB).

-Kasakkamäentie 28 kohdalla 45 dB (alkuperäisessä tulokset alle 45 ja alle 43 dB).

Suoritettuna tarkistuskäynnin perusteella ei ole syytä olettaa, että alkuperäinen meluselvitys antaisi virheellisen kuvan laitoksen aiheuttamasta ympäristömelusta tai selvitys olisi tehty virheellisesti tai puutteellisesti. Tarkistuskäynnillä saadut tulokset vastaavat hyvin alkuperäisen selvityksen tuloksia. Alkuperäisessä selvityksessä ei äänitasomittauksia suoritettu yöaikaan, koska selvityksen pääasiainen tekotapa oli laskennallinen mallinnus. Suoritetuilla mittauksilla tarkistettiin laskentatulosten oikeellisuus. Koska mittaustulokset vastasivat hyvin laskentatuloksia ei yöaikaisia mittauksia katsottu tarpeellisiksi.

YMPÄRISTÖLAUTAKUNNAN RATKAISU

Lahden seudun ympäristölautakunta myöntää Fazer Leipomot Oy:n Lahden leipomolle ympäristöluvan Kärpäsän kaupungiosassa osoitteessa Kasakkamäentie 3, 15800 Lahti. Kiinteistörekisteritunnus 398-30-637-2. Toimintaa on harjoitettava lupahakemuksen mukaisesti, ellei lupamääräyksissä muutoin määrätä.

1. Fazer Oy:n Lahden leipomon ja sen oheistoimintojen ympäristönsuojelutoimia on ylläpidettävä ja edistettävä niin, ettei laitosten toiminnasta aiheutuva melu, päästöt ilmaan, maaperään pohja- tai pintavesiin tai viemäriin tai muu syy aiheuta joko välittömästi tai välillisesti vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle tai muuta ympäristön vahingollista muuttumista tai ympäristön roskaantumista tai yleistä viihtyisyyden alenemista.

Päästöt viemäriin

2. Jätevesien laadusta, määrästä tai niiden vaihtelusta ei saa aiheutua haittaa viemärin rakenteelle, jätevedenpuhdistamon toiminnalle tai lietteen asianmukaiselle käsittelylle tai hyötykäytölle. Viemäriin ei saa laskea ongelmajätettä (YSL 4§, YSA 36 §, VNp 365/1994)

3. Teollisuusjätevesisopimusta on tarkistettava LV Lahti Vesi Oy:n tai Lahden kaupungin ympäristöviranomaisen vaatimuksesta ja sen tulee täyttää VNp 363/94 ja VNp 365/94 liite 1 kohdan C vaatimukset. Uusittu sopimus tulee lähettää Lahden kaupungin ympäristöviranomaiselle tiedoksi. (YSA 36 §)

4. Jäteveden neutralointi/Jäteveden puhdistamo on hoidettava siten, että jätevesien puhdistuksessa/neutraloinnissa saavutetaan mahdollisimman hyvä tulos. (YSL 42 §)

5. Puhdistamon/Neutralointiaseman toiminnasta ja hoidosta vastaavalla hoitajalla on oltava riittävä asiantuntemus ja koulutus puhdistamon käyttö- ja hoitotoimenpiteistä. Jos puhdistamon hoitajan tai hänen sijaisensa yhteystiedot muuttuvat on muutos saatettava tiedoksi Lahden seudun ympäristöpalveluille ja LV Lahti Vesi Oy:lle. (YSL 42 §)

Melu

6. Laitoksen aiheuttama melutaso eniten melulle altistuvissa kohteissa mm. asuintalojen oleskelualueilla ulkona ei saa ylittää laitoksen toiminta-aikana melun A-painotettua ekvivalenttitasoa 55 dB päivällä klo 07-22 eikä yöllä 50 dB(A) klo 22-07. Toiminnanharjoittajan on ryhdyttävä toimenpiteisiin Kärpäsän koulun piha-alueen meluhaitan vähentämiseksi. Suunnitelma meluhaitan vähentämiseksi aikatauluineen on esitettävä Lahden seudun ympäristöpalveluiden hyväksyttäväksi 31.12.2006 mennessä. (YSL5 ja 108 §:t, NaapL 17 §, VNp 993/1992)

Jätteet, niiden käsittely ja hyödyntäminen

7. Laitoksella on kaikin tavoin pyrittävä vähentämään jätteiden muodostumista. Kaikki teknisesti ja taloudellisesti hyödynnettävissä olevat jätteet on lajiteltava ja toimitettava hyötykäyttöön. Pakkausjätteen määrää on pyrittävä vähentämään välttämällä kertakäyttöpakkauksia ja ohjaamalla käytettyjä pakkausmateriaaleja uusiokäyttöön. Hyötykäyttöön tai kaatopaikalle ei saa toimittaa jätteitä, joista voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. (Ysl 4 ja 5 §:t, JäteL 4,6,12,19 ja 51 §:t, JäteA 8 §, VNp 101/1997, VNp 962/1997, VNp 883/1997).

8. Jäteveden neutralointialtaan ja rasvakaivojen toiminnassa syntyvien lietteiden jatkokäsittelystä tai hyödyntämisestä ei saa aiheutua terveyshaittaa eikä maaperän, pohjaveden, pintaveden tai muun ympäristön pilaantumista.

9. Kaatopaikalle toimitettavan muun kuin asumistoiminnassa syntyvään jätteeseen rinnastettavan teollisuusjätteen kaatopaikkakelpoisuus on tarvittaessa selvitettävä. Jätteen soveltuvuus kaatopaikalle ratkaistaan kaatopaikkakelpoisuusarvioinnin perusteelle. (YSL 4 ja 5§:t, JäteL 4, 6, 12, 51 ja 52 §:t, VNp 861/1997, VNp 282/1994).

10. Ongelmajätteet on säilytettävä laatua ja vaarallisuutta osoittavilla merkinnöillä varustetuissa, tiiviisti suljetuissa astioissa. Ongelmajätteet on varastoitava katetussa ja lukitussa tilassa, varoaltain varustetuissa astioissa tai tiiviillä reunuksellisella tai reunakorokkein varustetulla alustalla siten, että vuototauksissa ongelmajätteet saadaan kerättyä talteen. Erilautuisia ongelmajätteitä ei saa sekoittaa keskenään eikä muihin jätteisiin. (YSL 4,7,8 §:t, JätL 4, 6 §:t, JäteA 3, 5 ja 6 :t, VNp 659/1996).

11. Ongelmajätteet on toimitettava laitokseen, jolla on ympäristöluvassa myönnetty lupa kyseisen jätteen vastaanottoon ja käsittelyyn. Ongelmajätteiden siirtoa varten on laadittava siirtoasiakirja, joka annetaan jätteen kuljettajalle luovutettavaksi edelleen ongelmajätteen vastaanottajalle. Siirtoasiakirja tai sen jäljennös on säilytettävä neljän (4) vuoden ajan. (JäteL 4, 6, 12, 15 ja 51 §:t, JäteA 5, 6 ja 22 §:t, VNp 659/1996).

Varastointi, kemikaalien käsittely ja maaperänsuojelu

12. Raaka-aineet, jätteet ja kemikaalit on varastoitava asianmukaisissa tiloissa ja käsiteltävä siten, että niistä ei aiheudu maaperään, vesistöön tai ilmaan päästöjä, joista voi aiheutua ympäristö- viihtyisyys- tai terveyshaittaa. Keskenään vaarallisesti reagoivat kemikaalit eivät säiliöiden vuototilanteissa saa joutua kosketuksiin toistensa kanssa.

13. Kemikaalisäiliöt on varustettava tarpeellisilla suoja- ja hälytyslaitteilla kuten ylitäytön estolaitteilla. Kiinteiden kemikaalisäiliöiden on sijaittava 100 prosentin suoja-altaassa tai tilassa, jossa kemikaalit saadaan mahdollisessa säiliön vuototilanteessa kerättyä talteen ennen kuin ne päätyvät maaperään, vesistöön tai yleiseen viemäriin.

14. Jos kiinteistöllä joudutaan ottamaan maankaasun tulon estyessä höyryn- tai muun energiatuotantoon käyttöön öljy, tulee suunnitelma siitä hyväksyttävä Lahden seudun ympäristöpalveluilla. Kiinteistöllä olevaa 300 m³ öljysäiliötä ei saa ottaa uudelleen käyttöön, ennen kuin sen kunto on tarkastettu. Tarkastuksesta tulee toimittaa raportti Lahden seudun ympäristöpalveluihin ja Päijät-Hämeen pelastuslaitokselle.

15. Kemikaalisäiliöiden ja kemikaalien purkualueiden pinnoitteiden kunnosta on huolehdittava. Purkualueen valumat on johdettava siten, että vuotoaineet saadaan helposti kerättyä talteen. Sadevesien viemärointi on järjestettävä siten, että vuototapauksissa haitalliset aineet eivät pääse sadevesivesiviemäriverkoston kautta ympäristöön. Varastojen, säiliöiden, putkistojen ja suoja-aldaiden kuntoa on tarkkailtava säännöllisesti ja tarvittaessa ryhdyttävä viipymättä korjaustoimenpiteisiin.

16. Kemikaalisäiliöiden täyttöpaikan läheisyydessä on oltava ohjeet toiminnasta onnettomuustilanteissa. Vahinko- ja onnettomuustilanteiden varalle on kemikaalien purkualueiden lähistöllä oltava riittävä määrä imeytysmateriaalia aina saatavilla. Ympäristölle haitallisten aineiden purku on valvottava. Vuotoina ympäristöön mahdollisesti päässeet kemikaalit on kerättävä välittömästi talteen (YSL 4, 7 ja 8 §:t, VNp 101/1997).

Päästöt ilmaan

17. Toiminnassa on pyrittävä siihen, että ilmapäästöjä syntyy mahdollisimman vähän huomioiden pöly-, metaani- ja hajupäästöt sekä maankaasun poltosta muodostuvat päästöt. Pölynpoistojärjestelmän toimivuudesta on huolehdittava.

Paras käyttökelpoinen tekniikka

18. Toiminnanharjoittajan on seurattava parhaan käyttökelpoisen tekniikan kehittymistä. Parasta taloudellisesti käyttökelpoista tekniikkaa on hyödynnettävä kaikissa laitoksen toiminnoissa niin, että päästöt ja laitoksen ympäristövaikutukset ovat mahdollisimman vähäiset ja energian käyttö on mahdollisimman tehokasta. (YSL 4, 5 ja 83 §:t, YSA 37 §)

Häiriötilanteet ja muut poikkeukselliset tilanteet

19. Laitoksella tulee olla ajan tasalla oleva ympäristöriskinarviointi ja suunnitelma toimista ympäristöonnettomuuksien estämiseksi sekä kirjalliset toimintaohjeet onnettomuus-, häiriö- ja muiden poikkeus-tilanteiden varalle ympäristövahinkojen rajoittamiseksi. Suunnitelmassa on huomioitava ainakin kemikaalien tai muiden haitallisten aineiden pääsy maaperään, pinta- tai pohjavesiin tai ilmaan.

20. Ympäristövahingon tapahtuessa tai ympäristövahingon vaaran uhatessa toiminnanharjoittaja on velvollinen ryhtymään viipymättä toimenpiteisiin vahinkojen torjumiseksi tai tapahtuman toistumisen estämiseksi. Poikkeuksellista melua, hajua, poikkeuksellisen suuria päästöjä tai muuta ympäristöhaittaa aiheuttavista häiriötilanteista tai onnettomuuksista, joissa esimerkiksi kemikaaleja tai muita aineita pääsee maaperään, pinta- tai pohjavesiin tai ilmaan, on ilmoitettava välittömästi Lahden kaupungin ympäristöviranomaiselle. Jos viemäriin on päässyt ainetta, joka saattaa aiheuttaa haittaa LV Lahti Vesi Oy:n jätevedenpuhdistamon toiminnalle, on asiasta ilmoitettava välittömästi myös puhdistamon henkilökunnalle. Toiminnanharjoittajan on ylläpidettävä käyttöhenkilökunnalle ohjeistoa ilmoitusmenettelystä.

21. Päästöjä lisäävistä häiriötilanteista on laadittava poikkeamaraportti, josta ilmenevät ainakin häiriön kesto, suoritettujen toimenpiteiden ja aiheutunut päästö. (YSL 7,8,62 ja 76 §:t, YSA 30 §)

22. Toiminnanharjoittajalla on oltava riittävästi ympäristövahinkojen torjuntalaitteita ja -tarvikkeita aina saatavilla. Toiminnanharjoittaja on velvollinen huolehtimaan, että laitoksella on torjuntalaitteiden ja -tarvikkeiden käyttöön perehtynyttä henkilöstöä. Toiminnanharjoittajan on ylläpidettävä ja kehitettävä torjuntavalmiutta, koulutettava henkilöstöä ja järjestettävä torjuntaharjoituksia. (YSL 4, 5,7 ja 8 §:t)

Tarkkailu ja raportointi

23. Tuotantotiloja, koneita, polttimia, puhdistuslaitteita, varastoja, säiliöitä, putkistoja sekä valvonta- ja hälytyslaitteita, niiden kuntoa ja toimintaa on tarkkailtava. Tarvittaessa on ryhdyttävä viipymättä huolto- ja korjaustoimenpiteisiin. (YSL 5 ja 108 §:t, JäteL 51 ja 52 §:t)

24. Lahden leipomon jäteveden kuormitusta on tarkkailtava. Jätevedestä on selvitettävä vähintään kolme kertaa vuodessa kokonaistyyppi, kokonaisfosfori, BOD7ATU, pH, kiintoaine, sähkönjohtavuus, COD Cr ja rasvapitoisuus vuorokauden kokoomanäytteestä. Tarkkailun tulokset on lähetettävä tiedoksi Lahden seudun ympäristöpalveluille ja LV Lahti Vesi Oy:lle. Tarkkailutulosten perusteella ympäristönsuojeluviranomainen voi antaa asiassa lisämääräyksiä. Lähtevän jäteveden tarkkailu tulee varustaa jatkuvatoimisella pH:n, sähkönjohtokykyyn ja lämpötilan mittaukselle. Mittaus on varustettava rekisteröinti ja hälytyslaitteistolla. Suunnitelma jatkuvatoimiseen tarkkailun mittausjärjestelyistä aikatauluineen on esitettävä Lahden seudun ympäristöpalveluiden hyväksyttäväksi 31.12.2006 mennessä. (YSL 5 ja 108 §:t)

25. Laitoksella on oltava nimetty ympäristönsuojeluvastaava ja hänelle vähintään yksi sijainen. Jos ympäristönsuojeluvastaavan tai hänen sijaisensa yhteystiedot muuttuvat on muutos saatettava tiedoksi Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomiselle. (YSL 5 §)

26. Laitoksen on osallistuttava Lahden kaupungin ilmanlaadun seurannan yhteistarkkailuun ja pohjaveden laadun yhteistarkkailuun, mikäli sellainen ko. pohjavesialueelle tullaan järjestämään. Toiminnanharjoittajan on myös tarvittaessa osallistuttava alueella tehtäviin päästöjen ympäristövaikutuksia koskeviin selvityksiin Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksymällä tavalla. (YSL 5 §)

27. Laitoksen käytöstä ja käytön valvonnasta sekä häiriötilanteista on pidettävä kirjallista tai tiedostoihin tallennettavaa seuranta. Laitoksen ympäristönsuojelun kannalta merkityksellisistä tapahtumista ja toteutetuista ympäristönsuojelutoimenpiteistä, päästöistä, jätteistä ja jätehuollosta sekä energiansäästötoimenpiteistä on pidettävä kirjaa.

28. Kirjanpitoon on merkittävä vuosittaista raportointia varten tarvittavat tiedot. Seurantakirjanpidon perusteena olevat asiakirjat kuten laitoksen käyttöä ja valvontaa koskevat tallenteet, käyttöpäiväkirjat, häiriökirjanpito, huoltotodistukset, tutkimus-, mittaus- ja tarkkailutulokset, jätekirjanpito ja jätteiden siirtoasiakirjat on säilytettävä vähintään neljän vuoden ajan. Kirjanpito on pyydettyä esitettävä valvontaviranomaiselle (YSL 5 ja 83 §:t, JäteL 51 ja 52 §:t, JäteA 22 §)

29. Leipomon toiminnasta sekä valvonta- ja tarkkailutiedoista on laadittava viranomaisen edellyttämällä tavalla raportti, joka on toimitettava Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle seuraavan vuoden helmikuun loppuun mennessä. Tietoja tehdystä kirjanpidosta on tarvittaessa annettava valvontaviranomaiselle yhteenvetoraportteina. Vuosiraportista on käytävä ilmi mm. seuraavat tiedot:

-Tiedot tuotannosta: energian käyttötiedot ja energiansäästötoimenpiteet, käytetyt kemikaali, raaka-aineet ja vuotuinen tuotantomäärä (tuotteen laatu ja määrä), tuotannon käyntiajat prosesseittain (h/a) vedenotto ja ympäristönsuojeluinvestoinnit sekä suunnitteilla olevat muutokset laitoksessa ja sen toiminnassa.

-Tiedot jätehuollosta: jätteiden laatu, laji, määrä sekä hyödyntämis- ja käsittelytavat, varastointi, edelleen toimittaminen, kuljettajat, toimituskohteet ja päivämäärät sekä kaatopaikkakelpoisuustestien tulokset.

-Tiedot päästöistä ja ympäristövaikutusten tarkkailusta: päästömäärät, analyysitulokset, laskenta- tai mittausperusteet, arvio tulosten luotettavuudesta, yhteenveto käyttö- ja päästötarkkailusta sekä vaikutustarkkailusta, tiedot ympäristönsuojelun kannalta merkittävistä häiriötilanteista (ajankohta, kesto-aika, syy, arvio päästöistä ja niiden ympäristövaikutuksista sekä suoritettavat toimenpiteet), yhteenveto ympäristönsuojelun kannalta olennaisista huoltotoimenpiteistä (prosessit, puhdistimet, mittalaitteet), puhdistimien käyntiajat, mittausraportit, vuosittainen raaka-aine- ja päästö-määrien vertailu tähän päätökseen kirjattuihin tai myöhemmin muutoksena ilmoitettuihin tietoihin. (YSL 5 ja 83 §:t, JäteL 51 ja 52 §)

Toiminnan muuttamiseen tai lopettamiseen liittyvät määräykset

30. Toiminnanharjoittajan on viipymättä ilmoitettava toiminnan olennaisista muutoksista tai toiminnan keskeyttämisestä Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle. Luvanhaltijan vaihtuessa on uuden haltijan ilmoitettava vaihtumisesta kirjallisesti ympäristönsuojeluviranomaiselle. (YSL 90 § ja JäteL 6 §).

31. Toiminnanharjoittajan on hyvissä ajoin, viimeistään 6 kuukautta ennen toiminnan lopettamista esitettävä yksityiskohtainen suunnitelma Lahden kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen hyväksyttäväksi ympäristönsuojelua ja jätehuoltoa koskevista toiminnan lopettamiseen liittyvistä toiminnoista ja mahdollisesta lopettamisen jälkeisestä ympäristön tilan tarkkailusta. (YSL 90 § ja JäteL 6 §).

Ratkaisun perustelut

Ympäristö- ja rakennuslautakunta katsoo, että hakemuksen ja annettujen lupamääräysten mukaisesti toimiessa leipomon toiminnasta ei aiheudu nykytietämyksen mukaan haittaa tai vaaraa ympäristölle tai ihmisen terveydelle ja se täyttää ympäristönsuojelulaissa 41 ja 42 §:ssä mainitut luvan myöntämiseksi asetetut edellytykset. Toiminta täyttää ympäristönsuojelulain ja jätelain sekä niiden nojalla annettujen asetusten vaatimukset sekä ne vaatimukset, jotka luonnonsuojelulaissa ja sen nojalla on säädetty. Toiminta on voimassa olevan kaavan mukaista. (1, 17)

Yksityiskohtaiset perustelut

Jätevesien aiheuttamien haittojen ehkäisemiseksi edellytetään riittävää ja huolellista jätevesien käsittelyä. Jätevedet eivät saa haitata LV Lahti Vesi Oy:n jätevedenpuhdistamon toimintaa tai lietteen hyötykäyttöä. Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä jätevesiensä koostumuksesta ja niiden vaikutuksista. (2-5, 24)

Melutasoa koskeva määräys on annettu lähellä olevien häiriintyvien kohteiden suojaamiseksi. Melutasoa koskeva määräys on valtioneuvoston ulkomelutaso-ohjeiden mukainen. Laaditun meluselvityk-

sen mukaisesti valtioneuvoston antamat melutaso-ohjeet ylittyvät Kärpäsen koulun piha-alueella, jonka vuoksi on annettu määräys vähentää melua. (6)

Jätelain mukaan hyödyntämiskelpoiset jätteet on hyödynnettävä ja jätehuolto on järjestettävä siten, ettei jätteistä aiheudu vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jätettä saa luovuttaa vain jätetiedostoon hyväksytyille kuljettajalle tai sille, jolla on oikeus ottaa vastaan jätettä ympäristönsuojelulain mukaisen ympäristöluvan nojalla. (7-11)

Laitos sijaitsee pohjaveden muodostumisalueella. Laitoksella käytetään ja käsitellään ympäristölle ja terveydelle vaarallisia kemikaaleja ja ongelmajätteitä, jotka on varastoitava ja käsiteltävä tontilla siten, ettei niitä pääse leviämään viemäriin, pinta- tai pohjavesiin tai maaperään vuototilanteessa. (10,12-16)

Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä parhaasta käyttökelpoisen tekniikasta alallaan. (18)

Häiriö- ja muita poikkeuksellisia tilanteita koskevat määräykset ovat tarpeen päästöjen minimoimiseksi ja valvonnallisista syistä. (19-22)

Ympäristönsuojelulain 5 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava riittävästi selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista. (23-29). Laitoksen päästöjen vaikutuksia ilmanlaatuun ja pohjavedeen voidaan seurata parhaiten yhteistarkkailulla. (26)

Ympäristönsuojeluvastaavan on tunnettava laitoksen toiminta, laitosta koskeva ympäristönsuojelusäännökset ja määräykset. (5, 25)

Toiminnan ympäristövaikutusten tarkkailun ja valvonnan järjestämiseksi on tarpeen määrätä toiminnanharjoittaja laatimaan vuosittainen yhteenveto lupaviranomaiselle. Toiminnanharjoittajan on myös pidettävä jätelain 51 §:n mukaan kirjaa syntyneestä jätteestä ja sen toimituspaikasta. Raportointia ja kirjanpitoa koskevat määräykset ovat annettu valvonnallisista syistä. (23-29)

Jotta toiminnassa tapahtuvia muutoksia voidaan seurata ja valvoa sekä tarvittaessa arvioida muutoksen merkittävyys lupakäsittelyn kannalta, toiminnassa tapahtuvista muutoksista on ilmoitettava riittävän ajoissa lupaviranomaiselle. (30, 31)

Luvan voimassaolo

Lupa on voimassa toistaiseksi. Hakemus lupamääräysten tarkistamiseksi ja ajan tasalle saattamiseksi on tehtävä viimeistään vuoden 2016 loppuun mennessä (YSL 55 §).

Asetuksen ja muiden säädösten noudattaminen

Jos asetuksella annetaan ympäristönsuojelulain (4.2.2000/86) ja jätelain (3.12.1993/1072) nojalla nyt myönnetyn luvan määräyksiä ankarampia säännöksiä tai luvasta poikkeavia säännöksiä luvan voimassaolosta tai tarkistamisesta, on asetusta luvan estämättä noudatettava. (YSL 56 §)

Sovelletut säädökset/oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki 86/2000 (YSL): 4, 5, 7, 8, 28, 41-43, 45, 46, 55, 56, 62 § ja luku 12.

Ympäristönsuojeluasetus 169/2000 (YSA): 1 §:n kohta 10h, 7 §:n kohta 10g, 19 ja 30 §.

Laki ympäristönsuojelulainsäädännön voimaanpanosta 113/2000 (YVPL): 7 §.

Jätelaki 1072/1993 (JL): 6-8, 15, 51-52 §.

Ympäristöministeriön asetus yleisimpien jätteiden sekä ongelmajätteiden luettelosta (YMa 1129/2001)
Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista (993/1992)

Ympäristölupamaksun määrääminen

Tästä päätöksestä peritään hakijalta Lahden kaupungille ympäristöluvan käsittelystä aiheutuvat kulut ympäristönsuojeluviranomaisen taksan mukaan (ympäristölautakunta 13.4.2004 § 46). Taksan mukainen maksu leipomolle on 2 500 euroa.

Päätöksestä tiedottaminen

Lahden seudun ympäristölautakunta tiedottaa tästä päätöksestä julkisesti kuuluttamalla Lahden kaupungin ilmoitustaululla, Etelä-Suomen Sanomissa ja Lahden kaupungin/valvonta- ja ympäristökeskusten internetsivuilla: www.lahti.fi > Asuminen ja ympäristö > Ympäristönsuojelu > Ajankohtaista. Tieto päätöksestä lähetetään myös asianosaisille.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen (YSL 96 §). Valitusosoitus on päätöksen liitteenä.

Päätöksen antaminen

Päätös annetaan julkipanon jälkeen. Antopäivä on 31.8.2006.

Asian on valmistellut ja lisätietoja antaa ympäristölupapäällikkö Tarja Laitinen, puh. (03) 814 3524, 050 559 4052.

P ä ä t ö s e h d o t u s

Ympäristöjohtaja :

Lahden seudun ympäristölautakunta päättää edellä esitetyn mukaisesti myöntää ympäristöluvan Fazer Oy:n Lahden leipomolle.

Päätös:

Ehdotus hyväksyttiin.

Hallintovalitus